

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ
ЗДОБУВАЧІВ ІV КУРСУ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
(ДЕННА І ЗАОЧНА ФОРМИ НАВЧАННЯ)**

Видавець Кушнір Г. М.
м. Івано-Франківськ – 2020 р.

УДК [378.147.091.33-027.22:373.2](075.8)
ББК 74.100р30.я73

*Рекомендовано до друку на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
(протокол №1 від 28 серпня 2019 р.)*

*Схвалено до друку на засіданні Науково-методичної ради
педагогічного факультету ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника» (протокол №1 від 28 серпня 2019 р.).*

Рецензенти:

Казакова Н. В. – завідувачка виробничої практики, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Голей Т. Б. – завідувач закладу дошкільної освіти №1 «Калинонька», голова місцевого осередку Асоціації працівників дошкільної освіти (м.Івано-Франківськ).

Кирста Н. Р., Матішак М. В.

Методичні рекомендації до організації виробничої практики у закладах дошкільної освіти для здобувачів IV курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (денна і заочна форми навчання) – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2020. – 32 с.

ISBN 978-966-2343-84-7

УДК [378.147.091.33-027.22:373.2](075.8)
ББК 74.100р30.я73

Методичні рекомендації укладено відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня спеціальності 012 «Дошкільна освіта», містять поради для викладачів, керівників-методистів і здобувачів щодо виконання завдань та оформлення звітних матеріалів проходження виробничої практики.

Для студентів і викладачів закладів вищої освіти, методистів, вихователів, завідувачів ЗДО.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

За навчальним планом підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку виробнича практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» проводиться у VIII навчальному семестрі (9 кредитів ECTS/ 270 годин, тривалість практики – 6 тижнів із відривом від навчання).

Підготовку здобувачів до цієї практики здійснюють під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін, а також у процесі навчання здобувачів на факультативах, у різних гуртках і наукових об'єднаннях за інтересами, що діють у закладі вищої освіти. Організація практичної підготовки здобувачів враховує специфіку галузі дошкільної освіти і є наскрізною. Проходження здобувачами різних видів практик здійснюється упродовж усього періоду навчання.

Ефективність виробничої практики залежить від дотримання низки умов: теоретична обґрунтованість системи чи змісту підготовки здобувачів до практики, її навчальна і виховна спрямованість, комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів організації та проведення практики, забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення.

ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики в закладах дошкільної освіти є оволодіння здобувачами сучасними формами і методами професійної діяльності; формування у здобувачів фахових компетентностей, необхідних для організації та забезпечення належного змісту освітнього процесу в закладі дошкільної освіти; виховання потреби систематичного професійного самовдосконалення.

Завдання практики:

1. Формувати у студентів здатність спостерігати та аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти, оцінювати освітній процес, який забезпечує всебічний і гармонійний розвиток особистості дитини.

2. Вчити планувати і будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

3. Закріпити способи використання гри та інших видів діяльності в розвитку, навчанні і вихованні дітей дошкільного віку.

4. Навчити враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

5. Формувати здатність проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

6. Вчити встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами, дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку.

В процесі виробничої практики здобувачі оволодівають такими уміннями професійної діяльності:

- здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти;

- організовувати різні види середовища: розвивального, предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого в різних групах дошкільного віку;

- збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини;

- здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками;

- здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Перед початком практики здобувачів проводиться настановчій конференції, здобувачів ознайомлюють з її програмою: керівники роз'яснюють мету, формулюють конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо. Роботу здобувачів під час практики визначає керівник-методист та узгоджує з правилами внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти. На період практики в кожній підгрупі здобувачів призначається староста, яка веде облік відвідування здобувачів, організовує і координує роботу підгрупи, виконує доручення керівника, методистів, адміністрації та працівників базового освітнього закладу щодо організації та перебігу практики, інформує здобувачів про консультації, семінари.

Послідовність реалізації окреслених завдань здобувач визначає в індивідуальному плані проходження практики. Його складають у перші дні практики і затверджують викладач-методист та керівник бази практики (вихователі, спеціалісти управління освіти, викладачі кафедри). Кожен здобувач працює відповідно до індивідуального плану.

Упродовж виробничої практиканти ведуть щоденник педагогічних спостережень, у якому фіксують інформацію, необхідну для виконання завдань практики, висвітлюють хід їх виконання (згідно індивідуального плану проходження практики), утім і роботу числі й роботу зі складання психолого-педагогічних характеристик дитини, з вивчення та аналізу ділової документації освітнього закладу чи управління освіти. Матеріали щоденника використовують для звіту про роботу, виконану під час практики.

ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ-ПРАКТИКАНТІВ

Здобувачі-практиканти мають право:

- вибрати заклад, у якому проходитимуть практику;
- звертатися за методичною допомогою до факультетського керівника, керівника-методиста;

- бути присутніми на відкритих заходах в ЗДО, педагогічних радах, психолого-педагогічних консилиумах, конференціях, семінарах, батьківських зборах, що проводяться у закладі, де вони проходять практику;
- відвідувати заняття і виховні заходи всіх здобувачів-практикантів;
- вивчати досвід роботи педагогів освітнього закладу, фахівців, що працюють в ЗДО;
- працювати з батьками дітей (проводити бесіди, консультації, виступати на батьківських зборах);
- оприлюднювати результати, одержані під час практики, на студентських наукових конференціях;
- збирати матеріали для курсових і дипломних робіт;
- брати участь у вирішенні всіх питань організації практики в здобувачів своєї групи (підгрупи);
- творчо виконувати будь-яке завдання.

Основні обов'язки здобувачів-практикантів:

- розпочати та завершити практику у визначені терміни;
- перебувати на базі практики відведену кількість годин;
- якісно виконувати всю роботу, передбачену програмою практики та індивідуальним планом;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- вчасно звітувати керівникам-методистам (час визначає керівник-методист) про виконання поставлених завдань (конспекти та їхній аналіз, звітна документація).

Усю звітну документацію здобувач-практикант зобов'язаний оформити впродовж 3-ох робочих днів після завершення практики.

Староста групи здобувачів-практикантів:

- веде облік відвідування практики здобувачами;
- повідомляє здобувачам інформацію керівника-методиста про консультації, зустрічі, зміни в розкладі;
- виконує доручення керівника-методиста;

- подає керівнику-методисту інформацію щодо графіку проведення здобувачами навчально-виховних заходів;
- організовує роботу з підготовки та збору методичних матеріалів, засобів навчання до виставки, на звітну конференцію у ЗВО.

КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Керівництво виробничою практикою здійснює факультетський керівник-методист та керівники-методисти.

Обов'язки **факультетського керівника-методиста**:

- підготовка наказу про проведення педагогічної практики;
- забезпечення планування, організації й обліку результатів практики на факультеті;
- встановлення зв'язку з базами проведення практики, розподіл здобувачів за місцями проходження практики, оформлення документів про оплату роботи керівників практики у навчальному закладі (на базі практики);
- проведення навчально-методичних конференцій, педагогічних панорам, організація виставок методичних матеріалів, засобів навчання, виготовлених здобувачами у період практики;
- контроль за роботою керівників-методистів, адміністрації і працівників бази практики щодо її організації;
- відвідування різних форм організації здобувачами-практикантами педагогічної діяльності, реалізації заходів щодо усунення недоліків з організації практики;
- проведення настановчих і підсумкових конференцій, узагальнення результатів практики;
- складання загального звіту про практику.

Керівник-методист здійснює керівництво усіма видами роботи здобувача під час педагогічної практики, організовує роботу здобувачів, підгрупи зокрема:

- виявляє недоліки в організації практики та вживає заходи щодо їх усунення;
- спільно із керівником бази практики розподіляє здобувачів у вікові групи ЗДО, знайомить здобувачів з його адміністрацією і працівниками;
- допомагає здобувачам скласти індивідуальний план практики, конкретизувати зміст практики відповідно до її програми;
- спільно зі здобувачами відвідує й аналізує заняття, інші навчально-виховні заходи, різні форми методичної роботи, які проводять практиканти;
- відвідує, аналізує і оцінює залікові заходи здобувачів;
- консультує здобувачів під час планування, підготовки і проведення навчально-виховних та методичних заходів;
- затверджує плани-конспекти занять та інших форм освітньої роботи з дітьми дошкільного віку;
- розробляє завдання здобувачам з психолого-педагогічного вивчення дітей раннього та дошкільного віку, індивідуальних особливостей дитячого колективу, допомагає практикантам у вивченні індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку;
- проводить індивідуальні консультації для здобувачів щодо налагодження комунікації з дітьми, вихователями і керівниками закладів дошкільної освіти, викладачами, здобувачами, працівниками управлінь освіти; допомагає у розв'язуванні психологічних проблем, які виникають;
- контролює виконання здобувачами індивідуальних планів проходження практики;
- разом із адміністрацією бази практики організовує педагогічну раду чи нараду працівників з оцінювання роботи здобувачів;
- готує здобувачів до участі у підсумковій конференції, допомагає в оформленні матеріалів до виставки;
- перевіряє звітну документацію здобувачів;
- бере участь у настановчій та підсумковій конференціях з практики;

- бере участь у диференційованому оцінюванні роботи здобувачів, виставляє загальну оцінку;
- складає звіт про підсумки практики, рівень підготовки здобувачів з фахових дисциплін і подає його керівнику практики;
- оформляє документацію для оплати роботи працівників базових освітніх закладів з керівництва практикою здобувачів.

Керівник-методист має право:

- не допустити здобувача-практиканта до практики, якщо він не був присутнім на інструктивній нараді без поважних причин;
- не допустити здобувача-практиканта до заняття, якщо він не має написаного конспекту чи цей конспект не підписаний керівником;
- не зарахувати заняття, проведене здобувачом, якщо під час його проведення були допущені суттєві помилки;
- не допустити здобувача-практиканта до заняття, якщо він має невідповідний зовнішній вигляд, оскільки це викликатиме неадекватну реакцію дітей і відволікатиме їх від освітньої мети;
- не зарахувати результати практики, якщо на це будуть відповідні причини;
- знизити оцінку за практику, якщо документація буде здана із запізненням.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час проходження практики здобувач працює на посаді вихователя в одній із вікових груп закладу дошкільної освіти.

Здобувачі працюють почергово в першу або другу половину дня і проводять таку роботу: спостерігають за роботою вихователя, помічника вихователя, інших практикантів, аналізують її, складають календарний план роботи з дітьми та працюють за ним; розробляють конспекти занять (у другу половину практики можливе складання плану заняття); здійснюють всебічне виховання і розвиток дітей на заняттях і у повсякденному житті; створюють

умови для розвитку самостійної діяльності дітей (ігрової, трудової, художньої та ін.); проводять діагностику компетентностей дітей, психолого-педагогічні спостереження; створюють і підтримують у групі сприятливий психологічний клімат, забезпечують охорону здоров'я дітей, запобігають дитячому травматизму; проводять педагогічний експеримент відповідно до теми курсової роботи, впроваджують результати власного наукового дослідження у практику своєї роботи; організують роботу з батьками; проводять залікові заняття з наступним обговоренням.

Зміст педагогічної практики орієнтовно розподіляється таким чином:

1-й тиждень (підготовчий етап) – спостереження і аналіз освітньої роботи в різних вікових групах.

2-й–3-й тижні (основний етап) – самостійна робота здобувачів-практикантів на посаді вихователя.

4-й–5-й тиждень – спостереження і аналіз педагогічного процесу, проведення залікових занять.

6-й тиждень (підсумковий етап) – проведення залікових занять, оздоровчо-профілактичних заходів; підготовка звітної документації; участь у педагогічній раді, присвяченій обговоренню підсумків педпрактики.

Основний зміст діяльності за змістовими модулями

ЗМ-1 – навчальна діяльність

1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях.
2. Відвідування занять у своїй та іншій групах ЗДО, участь в обговоренні.
3. Підготовка до занять в ЗДО, їх проведення та обговорення (відповідно до календарного плану).
4. Підготовка до літературного ранку, вікторини тощо з дітьми своєї групи, їх проведення та обговорення.
5. Індивідуальна навчальна робота з дітьми дошкільного віку.

ЗМ-2 – виховна діяльність

1. Відвідування виховних заходів у своїй та іншій групах ЗДО, їх обговорення.

2. Підготовка, проведення та обговорення різних форм виховної роботи з дітьми дошкільного віку групи, до якої прикріплений здобувач (конкурси, вікторини, подорожі, екскурсії, тематичні вечори, родинні свята та ін.).

3. Підготовка і проведення індивідуальної виховної роботи з дітьми дошкільного віку (з якими, з якої теми).

4. Форми роботи з батьками.

5. Виступ на батьківських зборах.

ЗМ-3 – методична діяльність,

1. Консультації у вихователів та методистів, завідувача ЗДО з організаційних та методичних питань.

2. Ознайомлення з методичним кабінетом ЗДО, роботою методичного об'єднання вихователів ЗДО, педагогічної ради, їх відвідування.

3. Допомога вихователеві в обладнанні групової кімнати.

4. виготовлення дидактичного матеріалу та наочних посібників.

5. Опрацювання методичної літератури за власним бажанням.

6. Вивчення документації ЗДО та матеріалів передового досвіду вихователів.

ЗМ-4 – дослідницька діяльність

1. Ознайомлення з літературою щодо організації наукового дослідження.

2. Робота над темою курсової (дипломної) роботи.

3. Робота над рефератом з обраної проблеми.

Календарний розподіл завдань практики

Упродовж першого тижня практики:

- ознайомитись із особливостями закладу дошкільної освіти, завідувачем, вихователем-методистом, вихователями групи;

- ознайомитись з роботою вихователя, перспективним і календарним планами роботи групи, основними напрямками роботи закладу дошкільної освіти;

- допомагати вихователю у підготовці до занять;

- вести педагогічні спостереження у щоденнику виробничої практики згідно запропонованого зразка;

- проводити заняття з різних розділів програми;

- проводити різні види ігрової діяльності;

- самостійно проводити всі форми роботи з дітьми в повсякденні (ігри, самостійна діяльність, індивідуальна робота тощо).

Упродовж другого тижня виробничої практики:

- продовжувати вести щоденник педагогічних спостережень виробничої практики;

- проводити залікові заняття з різних розділів програми;

- вивчати психологічні особливості дітей для написання психолого-педагогічної характеристики;

- проводити різні види ігрової діяльності;

- розробити розгорнуті конспекти залікових занять, підібрати до них наочний та дидактичний матеріал;

- написати психолого-педагогічну характеристику на дитину;

- написати звіт про проходження виробничої практики у базовому закладі дошкільної освіти;

- укласти документацію згідно вимог положення про проведення виробничої практики.

Упродовж третього тижня практики:

- продовжувати вести щоденник педагогічних спостережень виробничої практики;

- проводити заняття з різних розділів програми;

- ознайомитися з роботою методичного кабінету;

- продовжити вивчення психологічних особливостей дітей для написання психолого-педагогічної характеристика ;

- розробити розгорнуті конспекти залікових занять, підібрати до них наочні та дидактичні матеріали;

-

Упродовж четвертого – п'ятого тижня виробничої практики:

- продовжувати вести щоденник педагогічних спостережень виробничої практики;
- провести залікові заняття з різних розділів програми;
- продовжити вивчати психолого-педагогічні особливості дітей для написання психолого-педагогічної характеристика на дитину;

Упродовж шостого тижня виробничої практики:

- продовжувати вести щоденник педагогічних спостережень виробничої практики;
- провести залікові заняття з різних розділів програми;
- написати психолого-педагогічну характеристику на дитину.
- написати звіт про проходження виробничої практики у базовому закладі дошкільної освіти;
- укласти документацію згідно вимог положення про проведення виробничої практики.

Індивідуальні завдання

1. Вести педагогічні спостереження у щоденнику виробничої практики згідно запропонованого зразка.
2. Вивчати психологічні особливості дітей для написання психолого-педагогічної характеристики.
3. Розробити 4 розгорнуті конспекти залікових занять, підібрати до них наочний та дидактичний матеріал.
4. Написати психолого-педагогічну характеристику на дитину.
5. Проводити заняття з різних розділів програми.
6. Ознайомитися з роботою методичного кабінету.
7. Провести 4 залікові заняття з різних розділів програми.
8. Розробити конспект свята, вікторини, розваги тощо (на вибір) і провести захід.
9. Розробити конспект режимних процесів (прогулянка) і проводити їх.
10. Розробити конспект проведення одного з видів ігор і провести його.

11. Підготувати доповідь, виступ або бесіду на педагогічну тему для батьків.

12. Написати звіт про проходження виробничої практики у базовому закладі дошкільної освіти.

13. Укласти документацію відповідно до вимог положення про проведення виробничої практики.

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення виробничої практики здобувачі-практиканти організовують виставку матеріалів практики та подають на кафедру теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти таку **документацію** (див. Додаток Б):

1. Щоденник педагогічної практики.
2. Психолого-педагогічну характеристику на дитину.
3. Конспекти чотирьох залікових занять з перелічених методик (ТМФЕМУ, МЗД, МРРМ, МОДзП) з дидактичними та наочними матеріалами (з протоколами обговорення).
4. Конспект свята, вікторини, розваги тощо (на вибір).
5. Конспект залікового режимного процесу.
6. Конспект проведення одного з видів ігор.
7. Доповідь, виступ або бесіду на педагогічну тему для батьків.
8. Звіт про проходження практики.
9. Характеристику з оцінкою здобувача практиканта (з підписом керівника закладу дошкільної освіти).

Вимоги до звіту

Письмовий звіт подається, у формі загального і характерного звіту здобувача за практику, його підписує і оцінює керівник від бази практики, спільно із іншими документами, установленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та ін.), подає на рецензування керівнику практики від підрозділу ЗВО.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального завдання; мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші.

У звіті повинно бути коротко і конкретно описано роботу, особисто виконану здобувачем. У звіті не повинно бути дослівного переписування матеріалів баз практики (історія бази, технічні описи тощо), а також цитування літературних джерел.

Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики і підготовки звіту, здобувачам в кінці практики відводять 3 дні.

Складений здобувачем звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок, які повинні бути зшиті.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Після завершення практики здобувач обробляє зібрані матеріали і складає звіт, у якому подає аналіз всіх напрямів власної роботи під час практики, характеризує повноту виконання завдань, труднощі, з якими стикався, вказує на досягнення та нереалізовані ідеї, визначає причини недоліків та упущень, намічає основні шляхи самовдосконалення.

Оцінювання результатів проходження практики проводиться з урахуванням результатів спостереження за діяльністю здобувача на основі:

- визначення якості виконання кожного завдання;
- аналізу професійних рис практиканта (дисциплінованість, вміння організувати власний робочий час, ініціативність, творче ставлення до справи та інші), його готовності надати допомогу працівникам закладу дошкільної освіти, управлінню освіти, викладачам вищого навчального закладу;
- оцінних суджень, висловлених методистами, адміністрацією, працівниками бази практики;
- аналізу змісту та якості звітної документації здобувача;
- самооцінки здобувачем рівня підготовленості до самостійної практичної діяльності та забезпечення якості виконаної роботи.

За кожен вид педагогічної практики здобувачам виставляється диференційована оцінка.

Розподіл балів за змістовими модулями

Кількість балів за:						Сума
поточний контроль				підсумковий контроль		100
Модуль 1				Модуль 2		
ЗМ 1 (навчальна діяльність)	ЗМ 2 (виховна діяльність)	ЗМ 3 (методична діяльність)	ЗМ 4 (дослідницька діяльність)	оформлення матеріалів практики	захист матеріалів практики	
10	10	10	10	10	50	

Критерії оцінювання

- володіння матеріалом з теоретичних курсів, на яких базується педагогічна діяльність;
- рівень сформованості професійно значущих особистісних якостей;
- володіння етичними нормами взаємин з дитиною, батьками, співробітниками закладу, однокурсниками, керівниками;
- сформованість професійних умінь;
- творчий рівень виконання завдань практики;
- науковий рівень доповіді на підсумковій науково-практичній конференції.

Для оцінки ефективної практичної підготовки здобувача відповідно до цих критеріїв керівник-методист може використовувати такі форми роботи:

- інтерв'ювання здобувачів-практикантів, бесіди з ними;
- анкетування здобувачів;
- відвідування відкритих виховних і залікових заходів і їх аналіз;
- обговорення із здобувачем відеозапису проведеного ним заняття або заходу з дитиною (групою дітей);
- аналіз і оцінка творчих робіт практиканта;
- обговорення із здобувачем підготовленого ним виступу на підсумковій конференції.

Шкала оцінювання

За 100 бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
90-100	5	Відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно	FX
1-25			F

Виробнича практика завершується підсумковою конференцією, на якій здобувачі звітують про роботу під час практики, наводять результати її узагальненого аналізу, обмінюються досвідом у формі презентації перебігу практики, обговорюють причини труднощів та висловлюють пропозиції щодо покращення практичної підготовки здобувачів до майбутньої професійної діяльності.

Критерії і норми оцінювання діяльності здобувачів

На «відмінно» (A – 90 – 100 балів) претендує здобувач, який повністю виконав на високому рівні необхідний обсяг завдань організаційного, методичного, навчального та виховного напрямів, виявив під час практики самостійність, творчий підхід, педагогічний такт; отримав високу оцінку вихователя; якісно оформив та вчасно здав звітну документацію.

На «добре» (BC – 70 – 89 балів) претендує здобувач, який повністю виконав необхідний об'єм завдань з названих напрямів, однак допускав незначні помилки в їх проведенні; виявляв ініціативу в роботі, але у процесі виховної роботи допускав незначні помилки; отримав позитивну оцінку вихователя; якісно оформив та вчасно здав звітну документацію.

На «задовільно» (DE – 50 - 69 балів) претендує здобувач, який виконав необхідний об'єм завдань практики, але допускав помилки у плануванні та проведенні окремих заходів; не враховував достатньою мірою вікових та

індивідуальних особливостей учнів класу, в якому працював; неякісно оформив та невчасно здав звітну документацію.

На «незадовільно» (Fx – 26 – 49 балів) претендує здобувач, який не виконав необхідний об'єм завдань практики, невчасно здав та неякісно оформив звітну документацію; невідповідально поставився до своєї педагогічної діяльності. Документація повертається здобувачу на доопрацювання.

На «незадовільно» (F – 1 – 25 балів) претендує здобувач, який не виконав необхідний об'єм завдань практики за причин її невідвідування та незадовільної характеристики бази практики. У даному випадку здобувач-практикант повторно направляється на проходження виробничої практики у терміни, визначені деканатом факультету.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белікова В.В. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики / за заг. ред. О.Е. Коваленко. Харків: УПА, 2003. 43 с.
2. Горопаха Н.М., Поніманська Т.І. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта» К.: Видавничий дім «Слово», 2009. 280 с.
3. Зайцева Т., Юрчик Н. Діяльність дошкільного навчального закладу в режимі інноваційного розвитку: посібник на допомогу працівникам дошкільних навчальних закладів. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 328 с.
4. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник / уклад. А.В.Іванченко, О.А.Дубасенюк, А.А.Сбруєва, О.Є.Антонова. Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2005. 126 с.
5. Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL : https://vvnpr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2018/05/pol_pro.pdf
6. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
8. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики / уклад. І.П.Чепурно, Н.О.Брюханова, А.І.Комишан, М.П.Васильєва, Д.В.Коваленко, О.Й.Белєй. Харків : УПА, 2008. 50 с.
9. Сергійчук О.М., Скутіна В.І., Онищенко Н.П. Організація педагогічної практики у педагогічному університеті: навчально-методичний посібник для студентів, магістрантів педагогічних університетів. Переяслав-Хмельницький, 2005. 47 с.
10. Соловей М.І. Організація педагогічної практики в кредитно-модульній системі навчання. К., 2006. 106 с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в сучасних закладах дошкільної освіти

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 року № 2628-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
3. Про охорону дитинства: Закон України 26.04.2001 року № 2402-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
4. Базовий компонент дошкільної освіти / авт. кол.: А.Богущ, Г.Беленька, О.Богініч та ін. Київ : Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, 2012. 26 с. URL : http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/690/bazovij_komponent_doshkilnoji_osviti_v_ukrajini/.
5. Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації діяльності закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти у 2019/2020 навчальному році». URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-diyalnosti-zakladiv-osviti-sho-zabezpechuyut-zdobuttya-doshkilnoyi-osviti-u-20192020-navchalnomu-roci>.

Програми розвитку дітей, рекомендовані Міністерством освіти і науки України

Комплексні програми:

1. Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку / О. О. Андрієтти, О. П. Голубович, О. П. Долинна та інші. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 104 с.
2. Дитина : Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. керівн. В.Огнев'юк. Київ : Київ. у-тет ім. Б.Грінченка, 2016. 304 с.
3. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 144 с.
4. Програма «Дитина в дошкільні роки». Наук. кер. проф. Крутій К. Л. Київ, 2016. 156 с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 264 с.

6. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). Частина 2. Від трьох до шести років. Аксьонова О., Аніщук А., Артемова Л. та ін. Київ, 2014. 452 с.
7. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». О. О. Андрієтті, О. П. Голубович, О. П. Долинна та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2013. — 104 с.
8. Світ дитинства: комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів. Упоряд. О.Байер, Л.Батліна, А.Богущ та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2015. 200 с.
9. Стежина: комплексна альтернативна освітня програма для дошкільних навчальних закладів, що працюють за вальдорфською педагогікою. Автори-упорядники А.Гончаренко, Н.Дятленко. Київ, 2014. 223 с.

Парціальні програми:

10. Березіна О. М. «Грайлик». Програма з організації театралізованої діяльності в дошкільному навчальному закладі. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 56 с.
11. Гавриш Н., Пометун О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку: парціальна програма для системи дошкільної освіти. Київ, 2019. 23 с.
12. Єфименко М. М. Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 52 с.
13. Каплуновська О., Кичата І., Палець Ю. «Україна – моя Батьківщина» : парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2016. 72 с.
14. Лохвицька Л. В. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 128 с.
15. Лохвицька Л. В. Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 120 с.
16. Малашевська І.А. Програма оздоровчо-освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку «Веселкова музикотерапія». Тернопіль : Мандрівець, 2015. 44 с.
17. Піроженко Т. О., Хартман О. Ю. Парціальна програма з розвитку соціальних навичок ефективної взаємодії дітей від 4 до 6–7 років «Вчимося жити разом». К.: Видавництво «Алатон», 2016. 32 с.
18. Програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку «Радість творчості». Р. М. Борщ, Д. В. Самойлик. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 72 с.

19. Тимовський О.А. Дитина у світі дорожнього руху. Програма з формування основ безпечної поведінки дітей дошкільного віку під час дорожнього руху. Тернопіль : Мандрівець, 2016. 32 с.

Навчально-методичні посібники для вихователів закладів дошкільної освіти, рекомендовані МОН України

1. Бабій Н.М., Поліщук Л.І. Гуцульський орнамент на кераміці. Методичний посібник для працівників закладів дошкільної освіти. Тернопіль : Мандрівець, 2019. 143 с.
2. Беленька Г.В., Половіна О.А. Дошкільнятам про світ природи : діти п'ятого року життя. Настільна книжка вихователя ., Київ : Генеза, 2016. 96 с.
3. Виховуємо базові якості особистості старшого дошкільника в умовах ДНЗ : метод. посіб. Г. В. Беленька, Н. В. Гавриш, В. В. Маршицька, С. А. Васильєва, С. П. Нечай; ред.: Н. В. Гавриш; НАПН України, Ін-т проблем виховання. Харків : Друк. Мадрид, 2015. 220 с.
4. Гавриш Н.В., Бадер С.О., Стаєнна О.О. Сонечко мандрує Україною : зб. фольклор. та літ. творів для дітей ст. дошкіль. віку. Київ : Генеза, 2014. 144 с.
5. Гавриш Н., Безсонова О. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей. Методичний посібник. Київ: Слово, 2015. 256 с.
6. Гавриш Н.В., Брежнєва О.Г., Кіндрат І.Р. Розумне виховання сучасних дошкільнят. Методичний посібник. Київ, 2015. 176 с.
7. Карабаєва І., Савінова Н. Моніторинг якості дошкільної освіти: кваліметричний підхід до оцінки розвитку дитини. Методичні рекомендації. Київ : МЦФЕР, 2016. 184 с.
8. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO®». Рома О.Ю., Близнюк В.Ю., Борук О.П. Київ : the LEGO® Foundation, 2016. 140 с.
9. Семизорова В.В., Вайнер О.В., Болотова О.М. Комп'ютерна грамота для малят. Навчально-методичний посібник для дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2019. 112 с.
10. Чепурний Г.А. Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти : навчально-методичний посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 208 с.

Рекомендовані статті для вихователів ЗДО у періодичних виданнях

1. Агіляр Туклер В. Сюжетно-рольова гра як засіб виховання ініціативності. Вихователь-методист. 2018. № 2. С. 17-22

2. Беленька Г. Сучасна дитина у світі казки, або невже покоління Z не читатиме? *Дошкільне виховання*. 2018. № 2. С. 2-10
3. Дмитрук І. Розмальовані доріжки кличуть нас пограти трішки : рухливі ігри для дітей усіх вікових груп. *Дошкільне виховання*. 2019. № 1. С. 20-21
4. Кац Є. Математика в іграх : для дітей старшої групи. *Дошкільне виховання*. 2018. № 1. С. 18-23
5. Кіндрат І. Технологія Mind Mapping : джерела, концептуальні засади, термінологія. *Вихователь-методист*. 2018. № 4. С. 16-22
6. Корнєєва О. Парк професій, або як зацікавити дошкільників професіями дорослих. *Вихователь-методист*. 2018. № 1. С. 46-53
7. Кульченко О. Вільна гра дітей, ато день без іграшок : флешмоб у дитячих садках. *Дошкільне виховання*. 2019. № 1. С. 9-12
8. Низковська О. Іграшка в центрі уваги педагогічної спільноти. *Дошкільне виховання*. 2018. № 1. С. 9-11
9. Павлюченко Т. Як мотивувати дітей до пізнання природи. *Дошкільне виховання*. 2018. № 4. С. 8-10
10. Половіна О. Розвиваємо творчий потенціал дітей під час прогулянки. *Вихователь-методист*. 2019. № 2. С. 41-47
11. Савінова Н. Компетентнісне навчання і партнерська взаємодія: уникаємо помилок. *Вихователь-методист*. 2019. № 2. С. 12-20
12. Стеценко І. Stream-освіта : математичне дослідження. *Дошкільне виховання*. 2018. № 4. С. 13-15
13. Фролова С. Медіадидактичні та технічні засоби на службі в педагога : з досвіду роботи. *Дошкільне виховання*. 2018. № 5. С. 9-11
14. Шевчик Н. Сенсорна кімната. *Дошкільне виховання*. 2019. № 1. С. 22

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

ДОКУМЕНТАЦІЯ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

здобувача (ки) IV курсу

групи ДО _____

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

(прізвище ім'я по батькові)

База практики:

Термін проходження практики:

Керівник-методист:

м. Івано-Франківськ

2019 рік

Зразок ведення щоденника

Сторінка №1

**ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧНОЇ ПРАКТИКИ**

здобувача (ки) IV курсу

групи ДО _____

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

(прізвище ім'я по батькові)

Сторінка №2

1. Дані про базу практики:

- ЗДО – №, назва;
- група – №, назва;
- адреса ЗДО;
- контактний телефон;
- кількість груп;
- кількість дітей у групі;
- завідувач;
- вихователь-методист;
- вихователі;
- помічник вихователя.

СТОРІНКА №3 Список дітей групи

СТОРІНКА №4 Режим дня

СТОРІНКА №5 Розклад занять

СТОРІНКА №6

Комплекс вправ ранкової гімнастики

СТОРІНКА №7

Комплекс гігієнічної гімнастики

СТОРІНКА №8 Робота з батьками

СТОРІНКА №9 Ігрова діяльність:

- рухливі ігри;
- дидактичні ігри;
- сюжетно-рольові ігри;
- народні ігри.

СТОРІНКА №10 Сітка занять на місяць

СТОРІНКА №11

Календарно-тематичне планування

СТОРІНКА №12

Зміст спостереження, примітка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

ЗАВІДУВАЧ ЗДО: _____

ДО ЗАНЯТТЯ ДОПУСКАЮ:

ВИХОВАТЕЛЬ: _____

ВИХОВАТЕЛЬ-МЕТОДИСТ ЗДО:

**КОНСПЕКТ
ПРОВЕДЕННЯ ЗАЛІКОВОГО ЗАНЯТТЯ**

з

в _____ групі ЗДО № _____ « _____ »

здобувача (ки) IV курсу, групи ДО _____

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

(прізвище ім'я по батькові)

ОЦІНКА: _____

ВИХОВАТЕЛЬ: _____

ВИХОВАТЕЛЬ-МЕТОДИСТ ЗДО:

ПРОТОКОЛ
ОБГОВОРЕННЯ ЗАЛІКОВОГО ЗАНЯТТЯ

з методики _____

здобувача (ки) IV курсу, групи ДО _____

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

(прізвище ім'я по батькові)

Від _____

(число, місяць, рік)

ПРИСУТНІ:

ВИХОВАТЕЛЬ:

ВИХОВАТЕЛЬ-МЕТОДИСТ ЗДО:

КЕРІВНИК-МЕТОДИСТ:

ПОРЯДОК ДНЯ:

Обговорення залікового заняття

з методики _____

в групі дітей _____ року життя ЗДО № _____ « _____ »

СЛУХАЛИ:

а) самокритичний аналіз заняття студентом-практикантом;

б) висловилися:

в) оцінка заняття вихователем-методистом ЗДО

ПІДПИСИ:

Вихователь-методист ЗДО

Секретар

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

ЗАВІДУВАЧ ЗДО:

ДО ЗАНЯТТЯ ДОПУСКАЮ:

ВИХОВАТЕЛЬ: _____

ВИХОВАТЕЛЬ-МЕТОДИСТ ЗДО:

КЕРІВНИК-МЕТОДИСТ:

КОНСПЕКТ

ПРОВЕДЕННЯ РЕЖИМНОГО МОМЕНТУ ()

РУХЛИВОЇ ГРИ

В ГРУПІ ЗДО «_____»

здобувача (ки) IV курсу, групи ДО _____

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

(прізвище ім'я по батькові)

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ
ВИРОБНИЧНОЇ ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧА (КИ) ІV КУРСУ, ГРУПИ ДО _____
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

(прізвище ім'я по батькові)

1. Місце проходження практики (село, місто, заклад освіти, група дітей)
2. Яка освітня робота була проведена з дітьми групи (заняття проводила згідно плану)
3. Яка конкретна допомога була надана вихователям ЗДО.
4. Робота з батьками.
5. Участь в педагогічній і методичній радах.
6. Які труднощі зустрічалися під час проходження практики.
7. Загальне враження про педагогічну практику. Що цінного вона дала.
8. Побажання щодо подальшої організації практики і рекомендації щодо проходження практики в ЗДО.

Дата:

Підпис:

Звіт затверджує вихователь і завідувач ЗДО

Навчально-методичне видання

*Рекомендовано до друку на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
(протокол №1 від 28 серпня 2019 р.)*

КИРСТА Наталя Романівна., МАТІШАК Маріанна Василівна

**Методичні рекомендації до організації
виробничої практики у закладах дошкільної освіти
для здобувачів IV курсу першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти (денна і заочна форми навчання)**

ISBN 978-966-2343-84-7

Віддруковано з готового макету замовника

Підписано до друку 27.02.2020 р.
Формат 60x84 1/16. Умов. друк. арк. 1,86.
Папір офсетний. Гарнітура “Times New Roman”.
Друк цифровий. Зам № 64.
Наклад 100 примірників.

Видавець Кушнір Г. М.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ІФ №31 від 26.01.2009 р.
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шота Руставелі, 1,
тел. (099) 700-47-45, e-mail: kgm.print@i.ua